

การอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัย ครั้งที่ 1: Systematic review, metanalysis, and scoping review for nurses

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันนี้การพยาบาลผู้ป่วยจำเป็นต้องอาศัยหลักฐานทางวิชาการที่ดีที่สุดที่มีอยู่ (Evidence-based practice) ช่วยประกอบการตัดสินใจในการดูแลผู้ป่วย ไม่ว่าจะเป็นในระดับบุคคล ระดับกำหนดนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ ประกอบกับมีงานวิจัยทางการแพทย์และงานวิจัยทางสุขภาพออกมาเผยแพร่เป็นจำนวนมาก บางครั้งเป็นการศึกษาซ้ำๆ ในเรื่องเดียวกัน และบ่อยครั้งที่เป็นการศึกษาวิจัยในเรื่องเดียวกัน แต่ผลการวิจัยที่ได้กลับตรงข้ามกันหรือไม่สอดคล้องกัน ทำให้ผู้อ่านงานวิจัย ไม่ว่าจะเป็นพยาบาล อาจารย์พยาบาล เกิดความสับสน นอกจากนี้บางงานวิจัยเป็นการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างจำนวนน้อย ทำให้ผู้อ่านไม่อาจมั่นใจได้ว่าผลวิจัยนั้นมีความถูกต้องมากน้อยเพียงใด หลายชุดงานวิจัยก็ทำในเรื่องเดียวกัน แต่ในต่างท้องที่ ต่างกลุ่มประชากร หรือต่างระเบียบวิธีวิจัย จึงเป็นเรื่องธรรมดาที่ทำให้เกิดความหลากหลายของผลที่ออกมา เช่นผลอาจออกมาเหมือนกัน โกล้เคียงกัน ไปในทิศทางเดียวกัน หรือคนละทิศทางเลยก็ได้ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว จึงได้เกิดการสังเคราะห์งานวิจัยขึ้น (Research synthesis)

การวิจัยเชิงสังเคราะห์ (research synthesis) เป็นรูปแบบการวิจัยประเภทหนึ่ง ซึ่งหมายถึงการนำผลงานวิจัยตั้งแต่ 2 ชิ้นขึ้นไปมาบูรณาการ โดยมีจุดประสงค์เพื่อนำผลการวิจัยทั้งหมดมาหาข้อสรุปร่วมกันในเรื่องที่ศึกษาโดยเป็นการพัฒนาต่อยอดจากผลงานวิจัยเดิม บางตำราจะเรียกการสังเคราะห์งานวิจัยว่าเป็นปริทัศน์งานวิจัย (research review) เป็นกระบวนการวิจัยตามระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์ (research synthesis as a scientific process) เพื่อตอบปัญหาใดปัญหาหนึ่งโดยการรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหานั้นๆ หลายเรื่องมาศึกษา อาจวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ หรือวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และนำเสนอข้อสรุปอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ คำตอบปัญหาวิจัยที่ต้องการให้ได้คำตอบที่เป็นข้อยุติ ประเภทของ research synthesis มีหลายชนิด ได้แก่ การทำ Systematic review การวิเคราะห์อภิมาน (meta-analysis) เพื่อหาข้อสรุปให้ได้ว่าผลลัพธ์ที่ควรจะเป็น หรือ Effect ที่แท้จริงน่าจะเป็นอย่างไร เพราะผลการศึกษาจากเพียงการศึกษาเดียวคงไม่สามารถนำมาสรุปผลได้

การทบทวนเอกสารอย่างเป็นระบบ (systematic reviews) เป็นการทบทวนเอกสารงานวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อลดอคติ (bias) และข้อผิดพลาดเชิงสุ่ม (random error) ของแต่ละงานวิจัย การทบทวนเอกสารอย่างเป็นระบบ โดยไม่ใช้วิธีการทางสถิติในการรวมผลลัพธ์ เรียกว่า การทบทวนเอกสารอย่างเป็นระบบเชิงคุณภาพ (qualitative systematic reviews) สำหรับการทบทวนเอกสารอย่างเป็นระบบที่ใช้วิธีการทางสถิติในการรวมผลลัพธ์เรียกว่า การทบทวนเอกสารอย่างเป็นระบบเชิงปริมาณ (quantitative systematic reviews) meta-analysis หรือ การอภิมานวิเคราะห์ เป็นการใช่วิธีการทางสถิติในการรวมผลงานวิจัยตั้งแต่สองเรื่องเข้าด้วยกัน ดังนั้น meta-analysis จึงเป็นส่วนหนึ่งของการทบทวนเอกสารอย่างเป็นระบบเชิงปริมาณ สิ่งที่ได้จากการทำ Systematic review และ ก็คือ ลดการเกิด bias และ

random error ที่สามารถเกิดขึ้นได้ในการทำวิจัยต่าง ๆ นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่ม statistical power ทำให้ได้ effect size ที่ใกล้เคียงความเป็นจริงมากขึ้น Confidence interval แคบลง แม่นยำขึ้น และเพิ่ม sample size ทางอ้อมให้แก่การศึกษาที่นำมารวมกันอีกด้วย ทำให้นักวิจัยสามารถนำไปทำ sub-group analysis ต่อได้อีกชั้น ทำให้ external validity ของงานวิจัย สูงขึ้น

สำหรับ Scoping review นั้น เริ่มได้รับความนิยม เนื่องจาก Scoping review จำทำหน้าที่ทบทวนและรวบรวมกรอบแนวคิดได้อย่างรวดเร็ว เพราะสร้างจากขอบเขตการทบทวนวรรณกรรม และเพิ่มความ เป็นระบบเข้าไปในช่วงการทบทวนวรรณกรรมแบบดั้งเดิม Scoping review มีจุดมุ่งหมายคือการสำรวจงาน ศึกษาอย่างมีระบบ โดยพยายามระบุประเด็นศึกษาอย่างมีขอบเขต ทั้งกรอบแนวคิดสำคัญ (Key Concepts) ทฤษฎีที่ใช้ และช่องว่างของงานวิจัยในขอบเขตที่สนใจ (Research Gap)

ดังนั้นศูนย์บริการการพยาบาล สถาบันการพยาบาลศรีสวรินทิรา สภากาชาดไทย จึงได้จัดให้มีการอบรมให้แก่พยาบาลประจำการ อาจารย์พยาบาล และ ผู้วิจัยทางด้านสุขภาพทั่วไปที่สนใจ โดยการฝึกอบรม นี้จะเป็นการอบรมเชิงปฏิบัติการที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลจริงจากงานวิจัย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมมีความรู้ ความเข้าใจในงานวิจัย Systematic review, metanalysis, and scoping review ได้อย่างถูกต้อง
2. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถสร้างผลงานวิจัย Systematic review, metanalysis, and scoping review
3. เพื่อให้ผู้เข้าอบรมสามารถตีพิมพ์ผลงานวิจัย Systematic review, metanalysis, and scoping review ได้

กลุ่มเป้าหมายได้แก่ อาจารย์พยาบาล พยาบาลประจำการ บุคลากรทางการแพทย์ สาธารณสุข นักวิจัย ด้านสุขภาพและบุคคลทั่วไปที่สนใจ

ค่าอบรม คนละ 2500 บาท **รับจำนวนจำกัด**

รายละเอียดหัวข้อและกิจกรรมการอบรม

16 พฤษภาคม 2566 (ON ZOOM)		
หัวข้อ	เวลา	วิทยากร
Module 1: An overview of research synthesis (Lecture 4 hours) 1.1 An introduction; various shades of research synthesis in nursing research and allied health; impacts of research synthesis on nursing profession and allied health 1.2 Current and trend of SR, metanalysis and scoping review in nursing profession and allied health	(1.0 hour)	ศจ. ดร. สมจิต หนูเจริญกุล
1.3 An overview and impacts of meta-analysis for nursing Administration; examples from nursing administration area	(3.0 hours)	รศ.ดร. อารีย์วรรณ อ่วมตานี
1.4 An overview and impacts of meta-analysis for nursing practice: an example from adult and gerontological areas		ดร. สุณี สุวรรณพสุ
1.5 The multimodal nursing intervention for stroke patients: an intervention mapping based on meta-analysis studies.		ดร. อรพิน จุลมณี
Module 2: Question Formulation for research synthesis (Lecture 1.5 hours) How to state a research question for systematic review, metanalysis, and scoping review in nursing research and allied health	(1.5 hours)	ดร. สุรัชย์ มณีเนตร/ ผศ. ดร. ประภาพร จินันท์ญา
Module 3: The art and science of searching (Lecture 1.5 hours) Databases; keywords; how to search with repeatable manner; study paper selection; Inclusion and exclusion criteria; are there any magic number of research paper included (minimum requirement) for research synthesis?	(1.5 hours)	ดร. สุรัชย์ มณีเนตร
17 พฤษภาคม 2566 หยุดราชการ		

18 พฤษภาคม 2566 (ON ZOOM/ON SITE)		
หัวข้อ	เวลา	วิทยากร
Module 4: Issues about quality of systematic reviews and meta-analysis (Lecture 1.5 hours) Quality assessment; guidelines of SR and meta-analysis protocol; ethical considerations; Reporting; writing manuscript	(1.5 hour)	ผศ. พ.ต.ท. ดร. อภิสิทธิ์ ตามศักดิ์
Module 5: Data extraction and quality assessment (Lecture 1.5 hours) How to critically appraise research papers; data extraction; evidence grading; how to synthesize evidence	(1.5 hour)	ดร. ทีปทัศน์ ชินตาปัญญากุล
Module 6: Nursing intervention and evidence synthesis (Lecture 1.0 hour)	(1.0 hours)	ผศ. ดร. มลธิรา อุดชุมพิสัย/ อ. ดร. สายไหม ตุ่มวิจิตร
Module 7: Conducting a meta-analysis study? (Lecture 7 hours and workshop 3 hours) 7.1 Conceptual, and methodological issues of meta-analysis.	(3.0 hours)	รศ. ดร. สัจจวรรณ ังดกระโทก
19 พฤษภาคม 2566 (ON SITE)		
7.2 Statistical issues; data analysis of meta-analysis	(7.0 hours)	รศ. ดร. สัจจวรรณ ังดกระโทก ผศ. ดร. นารีรัตน์ บุญเนตร
7.3 Understanding, interpretation, and utilization of findings from a meta-analysis paper		
TOTAL	21 hours	

*อยู่ระหว่างการดำเนินการเตรียมขอ CNEU จากสภาการพยาบาล